

Φεβρουάριος - Έθιμα του Τριωδίου

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο μήνας **Φεβρουάριος** είναι ο τελευταίος μήνας του χειμώνα. Σηματοδοτεί το τέλος της χειμερινής περιόδου και ταυτόχρονα παίρνει το ρόλο του αγγελιοφόρου», που μας ανακοινώνει ότι σε λίγο θα έρθει η άνοιξη. Λέγεται από τον λαό μας και Φλεβάρης, γιατί τα υπόγεια νερά («φλέβες της γης»), αναβλύζουν εκείνη την περίοδο λόγω των πολλών βροχών.

Όμως, ο Φεβρουάριος είναι και ο μήνας που αρχίζει η περίοδος του Τριωδίου, των τριών αυτών εβδομάδων κατά τις οποίες οι χριστιανοί προετοιμάζονται για τη νηστεία της μεγάλης Τεσσαρακοστής. Κατά την έναρξη του Τριωδίου, θα ακούσουμε στην εκκλησία την παραβολή του Τελώνη και του Φαρισαίου και θα θυμηθούμε μέσω του Ευαγγελίου την αξία της ταπείνωσης και τις συνέπειες της έπαρσης. Αυτή η εβδομάδα, που τελειώνει με την Κυριακή του Ασώτου, της γνωστής αυτής παραβολής, λέγεται και Προφωνή ή Προφωνέσιμη, διότι παλιά

προφωνούσαν. Επρόκειτο για την περίοδο που αρχίζουν οι Απόκριες.

Η δεύτερη εβδομάδα ονομάζεται Κρεατινή ή της Κρεοφάγου, διότι αποτελεί την τελευταία εβδομάδα πριν τη Τεσσαρακοστή, κατά την οποία επιτρέπεται το κρέας. Σ' αυτήν τη βδομάδα λοιπόν, ανήκει και η Τσικνοπέμπτη, η έξη «τσίκνα», δηλαδή τη Πέμπτη. Σε κάποιες περιοχές

ονομάζουν τη βδομάδα πριν την

Τσικνοπέμπτη «σφαγαριά», γιατί λίγες μέρες πριν αρχίζει η διαδικασία σφαγής των γουρουνιών, τα λεγόμενα «χοιροσφάγια». Κάθε οικογένεια έτρεφε για έναν χρόνο ένα γουρούνι, το οποίο θα αποτελούσε το φαγητό της Τσικνοπέμπτης. Στις Σέρρες, το γλέντι μετά το φαγητό συνεχίζεται, καθώς οι πιο τολμηροί νέοι πηδάνε ανάμεσα από τις φλόγες που είχε ψηθεί το κρέας.

Στην Πάτρα, υπάρχει το έθιμο της «κουλούρας». Η παράδοση λέει ότι μια κοπέλα, η Γιαννούλα η Κουλουρού, είχε διαδώσει ότι ένας ναύαρχος ονόματι Ουίλσον, ήταν πολύ ερωτευμένος μαζί της και θα πήγαινε η ίδια στο λιμάνι ντυμένη νύφη να τον υποδεχτεί. Εκείνη τη μέρα, γίνεται αναπαράσταση αυτής της ιστορίας, καθώς η «νύφη» κατεβαίνει στο λιμάνι, συνοδευόμενη από φίλους και γείτονες, οι οποίοι

χορεύουν και διασκεδάζουν. Στην παλιά πόλη της Κέρκυρας, πραγματοποιείται το έθιμο των «Κουτσομπολιών», ή «Πετεγολέτσα», το βράδυ της Τσικνοπέμπτης. Στην Πιάτσα της πόλης, στήνεται ένα μικρό θεατρικό, όπου οι ντόπιοι υποδύονται τους κουτσομπόληδες και ψιθυρίζουν ο ένας στο αυτί του άλλου, διάφορες ιστορίες.

Η τρίτη εβδομάδα ονομάζεται Τυρινή ή της Τυροφάγου,

επειδή απαγορεύεται το κρέας και καταναλώνονται μόνο γαλακτοκομικά προϊόντα. Τα πιο παλιά χρόνια υπήρχε η παράδοση, την Κυριακή της τελευταίας αυτής βδομάδας να μαζεύονται όλες οι οικογένειες σε κάποιο συγγενικό σπίτι, συνήθως των πιο ηλικιωμένων, για να φάνε όλοι μαζί και να διασκεδάσουν και να χορέψουν ως το ξημέρωμα. Το κατεξοχήν φαγητό εκείνης της ημέρας ήταν τα μακαρόνια, τα οποία τα έφτιαχναν οι νοικοκυρές με μεγάλη προσοχή και επιδεξιότητα. Το βράδυ οι ανύπαντρες κοπέλες έπαιρναν ένα μακαρόνι και το έβαζαν στην τσέπη τους για να δουν αυτόν που θα παντρευτούν.

Το φαγητό αυτό ήταν κάποτε πολύ σημαντικό για την οικογένεια. Οι

πιο ηλικιωμένοι σήκωναν το φαγητό ψηλά και έλεγαν:

«άξια η τάβλα μας (το τραπέζι μας), άξια και τιμημένη!». Το τραπέζι δεν έπρεπε να συμμαζευτεί παρά μόνο το επόμενο πρωί αλλιώς θεωρούνταν γρουσουζιά. Όμως η πιο σημαντική λεπτομέρεια αυτής της παράδοσης ήταν ότι πριν αρχίσει το φαγητό, οι συγγενείς ζητούσαν συγχώρεση από τους πιο ηλικιωμένους κι αλληλοσυγχωρούνταν, ώστε να αρχίσουν τη Σαρακοστή με καθαρή καρδιά και ήσυχη συνείδηση. Η διαδικασία αυτή έδινε δύναμη στους χριστιανούς για την περίοδο της νηστείας που θα ακολουθούσε.

Γενικότερα, το Τριώδιο αποτελεί

περίοδο προετοιμασίας για τη Τεσσαρακοστή. Μέσα από τις κοινές τους συνήθειες, τα έθιμα, αλλά και την κοινή τους πίστη, οι χριστιανοί παίρνουν κουράγιο και δύναμη, έρχονται πιο κοντά ο ένας με τον άλλον, ανακουφίζονται ψυχικά από τον λόγο του Ευαγγελίου και περιμένουν πιο γαλήνιοι και πιο «καθαροί» την Ανάσταση του Κυρίου.

Παρακάτω, μπορείς να ακούσεις μια παραδοσιακή μελωδία που έχει τις ρίζες της στο χωριό Μέλανες της Νάξου. Παίζεται τη Δευτέρα της εβδομάδας της Τυρινής, γι' αυτό και οι κάτοικοι του χωριού ονόμασαν το κομμάτι αυτό «Τυρινή Δευτέρα».

%apokreomanitianikos%

